

**Notitie n.a.v. raadsvragen
inzake een schakelklas voor
(vluchtelingen)kinderen
in de gemeenten Voorschoten en Wassenaar**

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	1
1.1	Achtergrond en aanleiding.....	1
1.2	Waarom nu, en zo snel?.....	1
2	VRAAGSTUKKEN	3
2.1	Probleemstelling(en).....	3
2.2	Doelstelling	3
2.3	Oplossing(en)	3
3	FINANCIËN	5
3.1	Reguliere bekostiging	5
3.2	Maatwerkfinanciering.....	5
3.3	Uitleg bijdrage gemeente	5
4	TECHNISCHE/INFORMATIEVE VRAGEN OVER LOPENDE AGENDAPUNTEN, GEMEENTERAAD VOORSCHOTEN (100595 & 100596)	6
5	Q&A VEEL GESTELDE VRAGEN (ALGEMEEN)	11
6	BIJLAGE(N)	14

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

De colleges van Voorschoten en Wassenaar hebben recent aan hun gemeenteraden gevraagd om akkoord te gaan met het financieren van een schakelklas voor het primair onderwijs in Voorschoten en Wassenaar (gemeenteraad Voorschoten d.d. 4 februari 2016, gemeenteraad Wassenaar d.d. 25 januari 2016). In Wassenaar is het stuk aangenomen en in Voorschoten onder voorbehoud. Daar moesten nog wat vragen beantwoord worden. Dit stuk probeert antwoord te geven op de vragen die in beide vergaderingen zijn gesteld.

Verantwoordelijkheden

Asielzoekers in noodopvanglocaties en Asielzoekerscentra (AZC's) vallen onder de verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA). Het COA neemt het initiatief om gemeenten en onderwijsbesturen met elkaar om tafel te brengen om het onderwijs te regelen. Voor de bekostiging van het onderwijs aan kinderen uit de noodopvang kan een beroep worden gedaan op een maatwerkregeling. De schakelklas Voorschoten-Wassenaar is niet bestemd voor deze doelgroep, omdat het kinderen betreft die geen asielzoekersstatus meer hebben, maar inmiddels een verblijfsstatus (verblijfsvergunning) hebben. In dit stuk zal daarom niet verder worden ingegaan op (onderwijs aan) asielzoekers.

Vergunninghouders vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit houdt in dat de gemeente zowel huisvesting als onderwijs moet bieden.

Het COA is verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs aan asielzoekers; het onderwijs is verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs aan vergunninghouders. Op het moment dat een asielzoeker een vergunning krijgt, is deze niets anders dan een reguliere inwoner van de gemeente.

Het rijk is verantwoordelijk voor de (rechtstreekse) financiering van het onderwijs. Door het snelle ontstaan van het vluchtelingenprobleem, lopen tellingen op bepaalde momenten achter de realiteit en aan heeft men niet proactief in het bouwprogramma kunnen inspelen terwijl de gegeven opgave niet tijdelijk, maar permanent is.

Over de financieringsconstructies worden door de staatssecretaris brieven geschreven aan de raad en zijn nog regelingen in de maak. Voor meer informatie, zie hoofdstuk 3.

De gemeente is wel primair verantwoordelijk voor de jeugd (preventie en zorg) en alles wat daar verder nog bij komt kijken.

1.2 Waarom nu, en zo snel?

Op dit moment hebben een aantal gezinnen een woning toegewezen gekregen in Voorschoten/Wassenaar. Het zijn gezinnen waarvan de vader al geruime tijd in Nederland is en inmiddels een verblijfsvergunning heeft gekregen. Vanaf dat moment kan hij zijn vrouw en kinderen over laten komen. Deze kinderen komen zonder enige kennis van de Nederlandse taal in Nederland. Momenteel hebben we bij elkaar opgeteld dertien kinderen in de leeftijd van de basisschool die in

aanmerking komen voor de schakelklas. Zij zitten, in afwachting van de meest passende oplossing, thuis.

2 Vraagstukken

2.1 Probleemstelling(en)

De volgende problemen doen zich voor ten aanzien van (vluchtelingen)kinderen in de leeftijd van 6 - 12 jaar die nog maar net een verblijfsvergunning hebben gekregen en verplicht zijn, en het recht hebben, om zo spoedig mogelijk deel te nemen aan het onderwijs.

- a. In beide gemeenten zitten de klassen behoorlijk vol. Dit is niet altijd letterlijk, maar in iedere klas zit een aantal kinderen met gedragsproblematiek met alle gevolgen voor de klas en de leerkracht van dien.
- b. De extra toestroom betreft kinderen (in meer of mindere mate getraumatiseerd), die de Nederlandse taal onmachtig zijn.
- c. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat, zelfs voor Nederlandstalige kinderen, een taalachterstand op jonge leeftijd enorme gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling op latere leeftijd. Laat staan voor kinderen die rechtstreeks uit een land als Syrië komen.
- d. De (onderwijs)systemen van de landen van herkomst verschillen zodanig, dat deze kinderen - alleen al op basis van gedrag - aanpassingsproblemen hebben.
- e. Sinds eind 2015 zitten er in Voorschoten vier leerplichtige vluchtelingenkinderen thuis en in Wassenaar zes. Het betreft hier kinderen van gezinnen die een woning hebben gekregen in Voorschoten of Wassenaar. Doordat zij geen kennis hebben van de Nederlandse taal, is het instromen in het regulier onderwijs bijna onmogelijk. Inmiddels zijn op 1 februari 2016 in de Marijkelaan nieuwe vluchtelingengezinnen gehuisvest waartussen drie schoolgaande kinderen in de leeftijd van 6 – 12 jaar zitten, die in aanmerking komen voor de schakelklas.

2.2 Doelstelling

Om mee te kunnen draaien in de maatschappij is het van essentieel belang dat vluchtelingenkinderen zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en het onderwijs krijgen dat is aangepast aan hun ontwikkeling en onderwijsbehoeften. Door preventie aan de voorkant wordt zo veel mogelijk voorkomen dat kinderen onnodig uitvallen gedurende hun onderwijsperiode.

2.3 Oplossing(en)

Het bieden van onderwijs is op zich geen gemeentelijke taak. Echter, ieder kind heeft recht op onderwijs. Normaal zou een kind zich inschrijven bij een school en daar meteen in een klas beginnen. De groep die het hier betreft is echter groter dan gewoonlijk. Hierdoor krijgen de kinderen niet de aandacht die ze verdienen. Door de schakelklas bied je de kinderen van het begin af aan de juiste begeleiding, waardoor je aan de voorkant zodanig opereert, dat de kinderen voor de rest van hun schoolcarrière alle kansen hebben gehad om het onderwijs goed te doorlopen en een plek te vinden in onze maatschappij.

Scenario's

1. Van toepassing voor Wassenaar:
Schakelklas Asielzoekerscentrum (AZC) Katwijk, OBS De Verrekijker
Er is telefonisch overleg geweest met de directeur van deze school, waarin nader is ingegaan op een aantal relevante vragen met betrekking tot de plaatsing van onze doelgroepkinderen.

In bijlage 1 treft u een gespreksverslag aan van de vragen die gesteld zijn en de antwoorden daarop. Geconcludeerd kan worden dat dit geen structurele oplossing is en op basis van humanitaire gronden zeker niet wenselijk (de kinderen hebben net een huis toegewezen gekregen en komen dan in aanraking met de groep die dagelijks van samenstelling kan veranderen).

Er is geen aansluiting met lokale onderwijs- en zorgstructuren, denk daarbij aan de rol van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

2. Van toepassing voor Voorschoten:

Internationale Schakelklas (ISK) Leiden, OBS De Telders en Bredeschool De Merenwijk

Zie ook hoofdstuk 4 vraag 3 onderaan.

Gesproken is met de manager van Bureau Leerplicht Leiden. Zij geeft aan dat de druk op het onderwijs in de Leidse regio voor wat betreft vluchtelingenkinderen alleen maar toeneemt en ze beaamt, net als de projectleider van de Taskforce vluchtelingen in Leiden eerder had gezegd, dat initiatieven als deze daarom worden gewaardeerd. Het plaatsen van kinderen in deze schakelklas levert op de korte termijn een oplossing, maar het probleem van het tekort aan plaatsen voor deze kinderen keert op de lange termijn terug.

De Merenwijk is geen optie vanwege de afstand (ca. 9 km van Voorschoten).

Op De Telders is het beleid dat de leerlingen op de woensdag instromen in de reguliere klassen, terwijl je als gemeente de kinderen graag laat instromen in het onderwijs in de eigen omgeving/gemeente. Zo komen deze kinderen daarna pas terug in een klas in hun woongemeente. In de praktijk komt dat neer op drie keer een nieuwe klas in een relatief korte tijd, wat voor kinderen met deze achtergrond onwenselijk is.

Er is geen aansluiting met lokale onderwijs- en zorgstructuren, denk daarbij aan de rol van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

3. Van toepassing voor Voorschoten en Wassenaar:

Schakelklas Wassenaar-Voorschoten

Dit scenario biedt van begin af aan verankering in onze lokale onderwijs- en zorgstructuren, denk daarbij aan de rol van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

In Passend Onderwijs is een van de voorwaarden: onderwijs dicht bij huis. Dit is voor het primair onderwijs vanzelfsprekend meer van belang dat bij het voortgezet onderwijs.

Uit alle onderzoeken en rapporten blijkt dat voor het welzijn van de doelgroep het belangrijk is dat ouders van het begin af aan worden betrokken bij het leerproces van het kind. Door de gezamenlijke opzet van de klas zijn de scholen van de beide gemeente intensief betrokken bij het proces van het kind.

De schakelklas Wassenaar-Voorschoten is zo opgezet, dat van begin af aan observaties worden gedaan door orthopedagogen van de SAD. Op het moment dat kinderen in deze schakelklas zitten en alle plaatselijke hulpverlening voorhanden is, wordt de kans op schooluitval en/of andere problematiek zo veel mogelijk ingedamd. Tevens wordt hiermee de doorgaande leerlijn gegarandeerd. De doorlopende leerlijn geeft aan dat een kind van 0 – 13 jaar gevolgd wordt in zijn ontwikkeling en tussentijds daar waar nodig wordt bijgestuurd, om deze ontwikkeling zo goed mogelijk te laten verlopen. Het systeem valt of staat met een goede overdracht tussen kind- en onderwijsvoorzieningen. Hierdoor krijgt het kind de kans

om zijn kwaliteiten optimaal te benutten en zo door te stromen naar het onderwijs waar hij of zij op zijn plaats is.

3 Financiën

3.1 Reguliere bekostiging

De reguliere (rijks)bekostiging aan een school bedraagt € 4.000,00 per leerling per jaar. Door de eerdergenoemde tellingen en ijkmomenten, lopen de scholen achter de feiten aan. De bekostiging van de gemeente betreft hier daardoor feitelijk een voorfinanciering. De scholen zullen, zodra ze de financiering ontvangen, deze doorbetalen aan de gemeenten. De doorbetaling heeft betrekking op de periode dat de leerling in de schakelklas zat.

3.2 Maatwerkfinanciering

Een school kan daarnaast (3.1) maatwerkfinanciering aanvragen bij het rijk, maar dit kan wel of niet worden gehonoreerd. Wat de gemeente van de scholen terugkrijgt is daardoor nog niet geheel vast te stellen.

3.3 Uitleg bijdrage gemeente

Bij het voorstel zit een begroting waaruit blijkt hoe het bedrag van € 77.500 is samengesteld. Met het maximaal te besteden bedrag per gemeente van € 77.500 kunnen een jaar lang 15 – 18 plaatsen aan kinderen worden geboden in de schakelklas. Ieder kind stroomt uit wanneer hij/zij klaargestoomd is en op zijn niveau terug kan keren in het reguliere onderwijs. Voor het ene kind kan dat langer duren dan voor het andere kind, maar de plekken worden steeds weer opgevuld door nieuwe kinderen.

4 Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten, gemeenteraad Voorschoten (100595 & 100596)

Ambtelijke opmerking vooraf:

Wij merken in de vragen dat de termen ‘asielzoekerskinderen’ en ‘vluchtelingenkinderen’ door elkaar worden gebruikt. Het betreft twee verschillende doelgroepen. Wij willen nogmaals benadrukken dat wij het in het voorstel en bij de beantwoording van de vragen alleen maar hebben over vluchtelingenkinderen: dit zijn kinderen die een verblijfsvergunning hebben gekregen en woonachtig zijn in de gemeenten Voorschoten en Wassenaar.

Vragen VVD, CDA en D66 van 9 februari 2016 inzake agendapunt cie M&S 4.1; Schakelklas:

Op 4 februari 2016 heeft het college de raad verzocht € 77.550,- stellen voor het realiseren van een schakelklas in Wassenaar. Naar aanleiding hiervan zijn, door de CDA-fractie, technische vragen gesteld. Op 4 februari 2016 heeft de raad besloten het onderwerp door te schuiven naar de commissie Mens en Samenleving van 11 februari 2016.

Ambtelijke reactie:

Deze stelling is niet juist. Het voorstel is onder voorbehoud aangenomen in de raad. De raad had nog enkele vragen en opmerkingen die nader uitgezocht dienden te worden en besloten is dit in de commissie M&S te doen van 11 februari.

Met het oog daarop verzoeken de fracties van D’66, VVD en CDA het college de volgende vragen te beantwoorden voor aanvang van de start van de commissie Mens en Samenleving op 11 februari 2016.

VVD (nr. 100595):

1. Zijn er mogelijkheden om de kinderen van statushouders uit Voorschoten te plaatsen in de schakelklassen van Leiden?

Antwoord: zie het antwoord op vraag 3d hieronder.

VVD, CDA en D66 (nr. 100596):

1. De scholen (primair onderwijs) in Voorschoten vallen onder het Weer-Samen-Naar-School-verband WSNS Regio Leiden. Is dat juist?

Antwoord: dat is juist, maar de benaming is: Passend Primair Onderwijs regio Leiden (samenwerkingsverband PPO). Onder dit samenwerkingsverband vallen de volgende gemeenten: Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Kaag en Braassem, Oegstgeest, Voorschoten en Wassenaar.

2. Is het juist dat het WSNS-verband Regio Leiden verantwoordelijkheid draagt voor passend onderwijs c.q. het realiseren van een schakelklas in Voorschoten ?

Antwoord: Nee. Het SWV PPO heeft zich binnen het schoolbesturenoverleg van *Leiden* bereid verklaard om een coördinerende en informerende rol te nemen in het bieden van onderwijs aan vluchtelingen met een status. Het realiseren van een schakelklas is niemands verantwoordelijkheid, maar een keuze om de onverwacht ontstane problematiek op de juiste wijze het hoofd te bieden. Het onderwijs is verantwoordelijk voor het *bieden* van onderwijs in zijn algemeenheid.

3. Naar aanleiding van de behandeling van het aangehaalde voorstel heeft het college aangegeven dat in Voorschoten thans een aantal leerplichtige leerlingen thuis zitten. Heeft het college het WSNS-verband Regio Leiden (formeel of informeel) verzocht een schakelklas te starten in Voorschoten?

- a. Zo, nee: waarom niet?

Antwoord: Nee, omdat het niet de verantwoordelijkheid is van het SWV PPO.

- b. Zo ja: wanneer?

Antwoord: N.v.t.

- c. Hoe heeft het WSNS-verband Regio Leiden op dit verzoek gereageerd?

Antwoord: N.v.t.

- d. Is nagegaan of het mogelijk is om de kinderen per direct te laten instromen in –reeds bestaande- schakelklassen in de Leidse regio ? Welke kosten zijn daarmee gemoeid?

Antwoord: Ja, en de uitkomst is als volgt:

Schakelklas De Telders

De Telders heeft 2 schakelklassen à 15 kinderen. Deze zitten vol. Er zijn wachtlijsten. De kinderen kunnen maximaal 2 jaar blijven.

Schakelklas Bredeschool Merenwijk

Er zijn 2 schakelgroepen:

Groep 6 – 8/9 jarigen 1 plek over

Groep 9 – 12 jarigen 1 plek over

De kinderen kunnen maximaal 1 jaar blijven.

Schakelklas De Singel

Dit is een extra klas in opbouw. Het is de 5e schakelgroep in Leiden en er staat 1 leerkracht op. Er zijn 15 plekken, waarvan 12 bezet. Aangezien de school het beleid voert dat de

kinderen daar blijven, gaan Leidse kinderen in principe voor. Er is een snelle instroom vanuit de eigen gemeente.

4. In het aangehaalde raadsvoorstel stelt het college voor een schakelklas in Wassenaar te realiseren. Waarom heeft het college B en W van Voorschoten ervoor gekozen een schakelklas buiten het op Voorschoten van toepassing zijnde WSNS-verband te realiseren?

Antwoord: N.v.t. Wassenaar valt ook onder het SWV PPO Leiden.

5. In de beantwoording de schriftelijke vragen van het CDA Voorschoten erkent het college dat het onderwijs zelf verantwoordelijkheid draagt voor het realiseren en bekostigen van een schakelvoorziening. Waarom stelt het college van B en W desondanks voor deze volledig kosten te dragen, terwijl het college precedentwerking jegens het Voortgezet Onderwijs ter zake niet uitsluit?

Antwoord: Ten aanzien van de eerste stelling van deze vraag verwijzen wij u graag naar vraag 2. Over precedentwerking is niet eerder gesproken. Aangegeven is dat niet kan worden uitgesloten dat Leiden voor het Voortgezet Onderwijs op een bepaald moment, vanwege de wachtlijsten, kosten in rekening kan gaan brengen bij haar buurgemeenten, omdat zij hun leerlingen opvangt. Het besluit is voor een groot deel gebaseerd op voorfinanciering en niet op het volledig dragen van de kosten. Zie ook paragraaf 3.1.

6. Het college geeft aan bekend te zijn met de 'maatwerkfinanciering' aan statushouders in het onderwijs. Het college geeft in dit verband aan deze regeling louter van toepassing zou zijn AZC-scholen en noodopvang. Het ministerie van OCW geeft daarentegen aan dat maatwerkregeling ook van toepassing is op het reguliere onderwijs. Wat is in deze juist?

Antwoord: Het is juist dat het onderwijs v.w.b. vluchtelingenkinderen met een status een beroep kan doen op maatwerkregelingen, echter het ministerie beoordeelt of deze regeling wel of niet wordt gehonoreerd.

7. Een argument voor de gemeente Voorschoten om de schakelklas zelf te organiseren is dat de kinderen niet in een azc verblijven, en daardoor niet onder landelijke vergoedingsregeling vallen, en er nu dus een nieuwe schakelklas moet worden opgezet. Op basis van welk document wordt dit geconcludeerd?

Antwoord: de veronderstelling dient enigszins genuanceerd te worden. De kinderen waar wij het over hebben zijn inmiddels reguliere inwoners van Voorschoten (Wassenaar) en hebben recht op onderwijs. Zij gaan mee in de tellingen waar u in vraag 8 naar verwijst en dus ook in de reguliere bekostiging van de scholen. Of zij verder nog onder maatwerkfinanciering van het onderwijs vallen, bepaalt de overheid, mits de school een beroep doet op die maatwerkfinanciering (bv. omdat de kinderen de taal niet beheersen).

8. Is het college bekend met de aangepaste regeling 'personele bekostiging formatie primair onderwijs' (o.a. art. 38) volgens welke scholen met ten minste vier 'vreemdelingen' die korter

dan één jaar in Nederland zijn op grond van de regeling bekostiging personeel voor de eerste opvang van deze kinderen, een aanvullende financiële vergoeding kunnen krijgen (de bekostiging per ingeschreven vreemdeling bedraagt € 2.710,80 voor personeel en € 81,74 voor materiële instandhouding. Deze bedragen worden vermenigvuldigd met 4/12. Peildata: 1 oktober voor de periode augustus tot en met november; 1 februari voor de periode december tot en met maart; 1 juni voor de periode april tot en met juli. Als de scholen voor het eerst een beroep doen op deze regeling krijgen ze eenmalig € 10.679,-)?

Antwoord: Ja, daar zijn we mee bekend. Bij de opvang van vier leerlingen die minder dan een jaar in Nederland zijn of wanneer de school meer dan tien nieuwkomers opvangt, heeft de school recht op bijzondere bekostiging. In beide gemeenten halen scholen deze aantallen niet, waardoor die extra financiering moeilijk haalbaar is. Door de bundeling van de twee gemeenten en het invoeren van een schakelklas, wordt de kans groter.

9. In de beantwoording van de schriftelijke vragen geeft het college aan 'dat de bekostiging van de schakelklas door het onderwijs kostendekkend zou kunnen zijn'. Waarom stelt het college desondanks voor de volledige financiering ervan ten laste te brengen van de gemeentelijke begroting?

Antwoord: het geld is bij de scholen nu niet beschikbaar, de gemeente financiert voor en ontvangt een nog niet nader te bepalen bedrag terug.

10. Bekend is dat er in Nederland een significant tekort is aan gekwalificeerde NT-2 docenten. Kan een te realiseren schakelvoorziening in Wassenaar desondanks beschikken over gekwalificeerde NT-2 docenten, en zo ja, met ingang van welke datum?

Antwoord: op dit moment hebben zich via PROO Leiden en de netwerken binnen het onderwijs Voorschoten en Wassenaar vijf NT2 geschoolde leerkrachten aangemeld.

11. Is er nagedacht over het laten verplaatsen van docenten in plaats van leerlingen?

Antwoord: Ja. Dit lijkt geen goede oplossing, omdat alle mogelijke onderwijsmiddelen moeten worden verspreid.

12. Is er nagedacht over de huur / het gebruik van locaties zoals het cultureel centrum, rode kruis, alletahof en dergelijke?

Antwoord: Ja. Maar deze kinderen hebben net als alle kinderen recht op een volwaardig klaslokaal waarin zij hun kwaliteiten optimaal kunnen ontplooien.

13. Is het college bekend met de regeling 'medegebruik' volgens welke een leegstaand lokaal in een school 'gevorderd' kan worden voor andere onderwijsdoeleinden van een andere school, bijvoorbeeld een schakelklas?

Antwoord: Ja, maar op dit moment is er geen leegstand in Voorschoten. In Wassenaar is leegstand in 1 school.

14. Is het juist dat het onderwijs op grond van bovenvermelde regeling per jaar een vergoeding voor het gebruik van het betreffende lokaal ontvangt / mag rekenen van maximaal (circa) € 4.500,- per jaar, inclusief schoonmaakkosten en energie?

Antwoord: zie antwoord 13. De regeling is hier niet van toepassing.

15. volgens de VNG is de verordening leerlingenvervoer ook van toepassing op leerlingen ('nieuwkomers') die niet in een noodopvang of AZC verblijven. Vervoerskosten van en naar een schakelvoorziening zouden dus uit het budget Leerlingenvervoer moeten worden gedekt, voor zover aanspraak kan worden gemaakt op leerlingenvervoer (gezien de relevante afstandscriteria). Deelt het college dit standpunt?

Antwoord: Sec voorziet de lokale verordening leerlingenvervoer er momenteel niet in. De VNG spreekt van "kan". Op dit moment laat de verordening de vervoersvoorziening slechts toe wanneer de kinderen een beperking hebben. Vooralsnog wordt gezocht naar een goedkopere oplossing voor het leerlingenvervoer, bijvoorbeeld door middel van de inzet van vrijwilligers.

5 Q&A veel gestelde vragen (algemeen)

1. Welke leeftijden hebben de kinderen met status, die in aanmerking komen voor de schakelklassen
 - De kinderen variëren in de leeftijd van 6 – 12 jaar. Kleuters stromen in het reguliere onderwijs in.
2. Zijn deze kinderen leerplichtig?
 - Ja. Alle kinderen in de leeftijd van 5 – 18 jaar zijn leerplichtig.
3. Zijn deze kinderen met status bij scholen binnen de gemeente aangemeld?
 - Nee. De school schrijft de kinderen pas in als ze hen ook een plek kunnen bieden.
4. Indien niet aangemeld, waarom niet?
 - In afwachting van de realisatie van de schakelklas, leek het beter om in de scholen nog geen kinderen op te nemen. Het leek erop dat er een concentratie zou gaan plaatsvinden op één specifieke school waardoor deze school de kans liep om als “zwarte” school te worden aangemerkt met alle risico’s van dien (Dit gold specifiek voor Wassenaar.)
5. Welke stappen zijn onderzocht om deze leerlingen/kinderen binnen het onderwijs in samenwerking met de betreffende samenwerkingsverband(en) en de leerplichtambtenaar om deze leerlingen passend onderwijs te bieden incl. de daarbij behorende bekostiging?
 - Het antwoord heeft betrekking op het primair onderwijs (PO). Er is contact geweest met de projectleider van de Leidse Taskforce vluchtelingen. Hij gaf aan dat ieder gemeentelijk initiatief werd toegejuicht, aangezien de druk op het onderwijs in alle gemeenten hoog is. Ook is er contact geweest met de directeur van de Openbare Basisschool de Verrekijker op het AZC in Katwijk. Deze gaf aan dat er wellicht plek is voor de kinderen, afhankelijk van de leeftijd, in de vorm van noodopvang. Structureel kunnen zij echter geen oplossing bieden voor vluchtelingenkinderen met een status. Zie verder par. 2.3 en bijlage 1 (gespreksverslag).
6. Zitten er leerlingen/kinderen met status thuis? Zo ja, op grond van welke vrijstelling?
 - Ja. Deze kinderen hebben geen vrijstelling, omdat eraan wordt gewerkt om ze zo snel mogelijk het onderwijs in te laten stromen.
7. Welke financiële bijdrage leveren de scholen waar deze kinderen met status aangemeld zijn m.b.t. de schakelklas?
 - In de regeling van de VNG wordt gesproken over een vergoeding van € 9.000 per kind voor scholen bij opvangcentra (AZC en noodopvang). Het gaat dan over asielzoekersleerlingen en geen vergunninghouders. De reguliere bekostiging voor een leerling bedraagt € 4.000,00 per leerling per jaar. Hiervan zal de school dat deel terugstorten dat betrekking heeft op de periode dat de leerling in de schakelklas zit. Een school kan daarnaast maatwerkfinanciering aanvragen bij het rijk echter deze kan wel of niet worden gehonoreerd. Zie ook 3.1.
8. Welke financiële bijdragen zijn er aangevraagd en leveren de samenwerkingsverbanden, COA of het Rijk (of hebben geleverd) waar de scholen bij aangesloten zijn m.b.t. de schakelklas?
 - De samenwerkingsverbanden kunnen geen aanspraak maken op extra middelen. Het COA verzorgt slecht de financiering voor asielzoekerskinderen in AZC’s en

opvanglocaties. De scholen kunnen pas aanspraak maken als ze de kinderen inschrijven op hun BRIN-nummer.

9. Wat is de status van het “zevende kind” en volgende kinderen uit Wassenaar?
 - De klas zal constant in beweging zijn qua leerlingenaantal. Dit heeft te maken met de snelheid waarmee een kind zich de Nederlandse taal eigen maakt en uitstroomt naar het reguliere basisonderwijs. Zodra een kind vertrekt, is er weer plek voor een nieuw kind.
10. Gaat het onderwijs van dit “zevende kind e.v.” ook mee in het bedrag van € 77.500,00?
 - Ja.
11. Welke inzet wordt er gevraagd vanuit het ouderlijk gezag?
 - Aangezien de lijnen kort zijn, denk daarbij aan de invloed van de SAD en het CJG binnen de scholen, kan het belang van ouderbetrokkenheid sterk worden benadrukt en gevolgd.
12. Wordt er aan de Raad gespecificeerde financiële verantwoording afgelegd voor de geïnvesteerde € 77.500,00?
 - Dit is niet de bedoeling, aangezien het een taak van het college is om een dergelijke verantwoording te beoordelen.
13. Zijn er afspraken gemaakt over het overschot?
 - Overschotten vloeien, zoals altijd, terug in de algemene middelen.
14. Is het bedrag per leerling geormerkt (soort rugzakje)?
 - Het geld dat het rijk aan de scholen uitkeert is geormerkt per leerling.
15. Is het bedrag van € 77.500,00 ook inclusief het leerlingenvervoer?
 - Nee. Leerlingenvervoer is alleen van toepassing op leerlingen met een beperking.
16. Zijn de schakelklasvarianten onderzocht?
 - Ja, de varianten zijn meegenomen in de overwegingen bij de totstandkoming van het voorstel. Het voorstel gaat uit van de (voltijds)variant waarbij kinderen vijf dagen per week ondergedompeld worden in de Nederlandse taal.
17. Is onderzocht of er samengewerkt kan worden met een grotere gemeente in de nabijheid van Wassenaar? Wat waren de bevindingen?
 - Binnen het samenwerkingsverband Leidse regio zijn de mogelijkheden onderzocht (zie vraag 5). Omdat Den Haag in een ander samenwerkingsverband zit en zijn eigen problematiek kent, lag de combinatie met Voorschoten meer voor de hand. Hierdoor kon er sneller geschakeld worden.
18. Wordt deze schakelklas uitsluitend beschikbaar gesteld aan kinderen met status uit de gemeenten Voorschoten en Wassenaar of komen er nog meer gemeenten bij?
 - Uitsluitend met status uit gemeenten Voorschoten en Wassenaar.
19. Wanneer is de einddatum van de(ze) schakelklas?
 - Op dit moment is dat nog niet duidelijk aangezien dit verband houdt met de instroom van statushouders.
20. Wanneer plekken een tijdje niet worden opgevuld, is het dan mogelijk dat er een verschuiving plaatsvindt van het oorspronkelijke doel, waardoor men deze opvult met andere doelgroepkinderen (bijvoorbeeld zorgleerlingen)?
 - Nee.
21. Waarom stelt het college voor om de kosten van de schakelklassen te financieren, terwijl het Rijk (aanvullende) middelen voor schakelvoorzieningen aan het onderwijs beschikbaar stelt?

- Zie hoofdstuk 3. Daarnaast zal door de krachten en de expertise te bundelen de druk per school verminderd worden en houd je als gemeente een stuk regie over het welzijn van het kind. Daarbij zitten klassen relatief vol. Op deze manier wordt de rest van de klas en de betreffende leerkracht niet extra belast. De schakelklas garandeert dat bij uitstroom van de leerling deze ook echt klaar is voor plaatsing in het reguliere onderwijs.
22. In het aangehaalde collegevoorstel wordt aangegeven dat kinderen/statushouders in het voortgezet onderwijs terecht kunnen in schakelvoorzieningen in Leiden. De CDA-fractie heeft echter signalen ontvangen dat de Leidse regio voor schakelvoorzieningen in het voortgezet onderwijs een wachtlijst kent van meer dan 100 leerlingen. Kan het college aangeven wat thans de feiten zijn als het gaat om de beschikbaarheid van plaatsen in schakelvoorzieningen in het voortgezet onderwijs in de Leidse regio?
- Deze signalen zijn juist, er bestaat op dit moment inderdaad een wachtlijst voor het voortgezet onderwijs. Gemeente Leiden heeft het schoolbestuur van het Da Vinci college een toestemming verleend tot uitbreiding van de internationale schakelklas. Het samenwerkingsverband Duin en Bollenstreek wordt aangespoord om voor die regio eveneens een schakelklas VO te realiseren aangezien de Leidse regio geen capaciteit meer heeft om ook leerlingen uit de Bollenstreek te plaatsen want dit gaat ten koste van de leerlingen uit de Leidse regio.
23. Is precedentwerking jegens het voortgezet onderwijs voor wat betreft de financiering van schakelvoorzieningen denkbaar indien wordt besloten de kosten van schakelvoorzieningen in het primair onderwijs te dekken uit de gemeentelijke begroting?
- In Passend Onderwijs is een van de voorwaarden: onderwijs dicht bij huis. Dit is voor het primair onderwijs vanzelfsprekend meer van belang dan bij het voortgezet onderwijs. Verder valt niet uit te sluiten dat de gemeente Leiden alsnog op enig moment de regio gemeenten zal benaderen voor extra financiering voor de schakelklassen in het voortgezet onderwijs.
24. Is onderzocht of kinderen c.q. statushouders uit Voorschoten NT-2 onderwijs kunnen volgen in de AZC-school in Katwijk?
- Er is telefonisch contact geweest met de directeur van OBS de Verrekijker op het AZC in Katwijk. Een compleet verslag treft u hierbij aan in de bijlage. Hierin worden uw vragen uitgebreid beantwoord.
25. In het voorstel geeft u onder 'financiën' aan uit te gaan van 13 tot 18 leerlingen. Kan het onderwijs met de reguliere en aanvullende rijksbijdragen (waaronder maatwerkfinanciering) de kosten van de schakelvoorzieningen zelf betalen?
- Wat de scholen zelf krijgen, en hoeveel vervolgens de gemeente van de scholen terugkrijgt, is nog niet geheel te berekenen. Dit houdt namelijk verband met onder andere: leerlingenaantallen, teldata en honorering door het rijk op basis van de aanvraag van scholen op maatwerkfinanciering. Het zou kostendekkend kunnen zijn maar zekerheid hierover is nog niet te bieden.

6 Bijlage(n)

Gespreksverslag van telefonisch onderhoud met de directeur van OBS De Verrekijker in Katwijk

Conclusie was dat voor noodopvang op korte termijn voor een beperkt aantal kinderen er wellicht een mogelijkheid is, maar de Verrekijker kan geen structurele oplossing bieden. Ook zijn er nog veel onzekere factoren zoals de eventuele aanvullende kosten, waarmee rekening gehouden moet worden zoals bijvoorbeeld de vervoerskosten van en naar het AZC.

1 Is er plaats voor 10 kinderen (6 W en 4V) bij de Verrekijker in Katwijk?

Dat is afhankelijk van de exacte leeftijdsverdeling, maar het zou in principe wel kunnen als maar dan als noodopvang.

2 Is het mogelijk om ook, bij toename van het aantal leerlingen tot 30, deze te plaatsen?

30 kinderen zou voor ons een probleem opleveren. Het kunnen plaatsen van aanvullende kinderen, is nl. ook afhankelijk van de instroom van asielzoekerskinderen die er steeds is en zeer wisselend en onvoorspelbaar is.

3 Gaan asielzoekerskinderen voor statushouderskinderen bij plaatsing?

De school staat ten dienste van de COA, op het zelfde terrein. Dat brengt verplichtingen met zich mee naar de asielzoekers en hun kinderen. Hoewel het nader uitgezocht kan worden, kan het natuurlijk niet zo zijn dat er geen plek meer is voor asielzoekerskinderen van het AZC, doordat er statushouderskinderen uit omliggende gemeenten worden geplaatst.

4 Hoe lang kunnen de kinderen blijven?

Het is onze opdracht om de kinderen zo snel mogelijk in het reguliere onderwijs te laten instromen; dus zodra ze naar onze mening daar klaar voor zijn. Onze filosofie is ook dat kinderen z.sm. naar een school gaan in hun eigen buurt. Dat is veel beter voor de kinderen.

5 Hoe zit het met het geld voor het onderwijs?

Zodra de kinderen Bij de Verrekijker worden aangemeld, vraagt de Verrekijker reguliere geldfinanciering aan en krijgt dit geld voor het onderwijs van het kind. Als de kinderen na enige maanden op een school in Voorschoten komen, krijgt deze school, tot de eerstvolgende teldatum, geen geld.

6 Zijn er nog overige kosten, waarmee rekening gehouden moet worden?

De kosten voor het leerlingenvervoer van en naar de school zijn voor de gemeente Voorschoten en Wassenaar.

Het COA neemt momenteel de kosten voor haar rekening van de asielzoekerskinderen voor het vervoer van de school naar de sporthal en vice versa om te kunnen gymmen, 6 km verderop. Het ligt voor de hand dat de COA deze kosten niet voor haar rekening neemt voor statushouderskinderen uit Voorschoten en Wassenaar.

De gemeente Katwijk neemt veel kosten voor haar rekening. Deze voorziening is gericht op gemeenten in de Duin-en Bollenstreek. Deze gemeenten zijn verenigd in het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin-en Bollenstreek. Bovengemeentelijk worden dan ook in dit verband afspraken gemaakt over de voorziening. De gemeenten Voorschoten en Wassenaar zijn onderdeel van het Samenwerkingsverband Leidse Regio. Het is niet uit te sluiten dat de gemeente Katwijk voor kinderen uit Voorschoten en Wassenaar kosten in rekening zal willen brengen bij deze gemeenten.

Aanvullende opmerkingen

- Aangezien De Verrekijker onder de gemeente Katwijk valt, wordt aanvullende ondersteuning, als kinderen dat nodig hebben, geregeld en gefinancierd op basis van afspraken tussen de gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek. Onduidelijk is hoe dit georganiseerd zou moeten worden voor kinderen uit Wassenaar en Voorschoten.
In de begroting van de schakelklas is hier reeds in voorzien.
- Bij dit ongetwijfeld ingewikkelde vraagstuk blijft het goed om het belang van het kind in ogenschouw te nemen. Bedenk hierbij hoe het voor een kind is om onderwijs te moeten volgen op een asielzoekerscentrum terwijl het daar waarschijnlijk net vandaan komt!